

Nr 13.

Ankom till Riksdagens kansli den 22 april 1912 kl. 1 e. m.

Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 13, i fråga om en af herrar Bengtsson i Göteborg och Kristensson inom Andra kammaren väckt motion, nr 242, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående undersökning och förslag i fråga om användandet af öfverkvalificerad arbetskraft vid tullverket.

I en inom Andra kammaren väckt motion, nr 242, som hänvisats till dess första tillfälliga utskott, hafva herrar *Bengtsson* i Göteborg och *Kristensson* hemställt, att Riksdagen ville besluta i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes låta undersöka, huruvida och i hvad mån s. k. öfverkvalificerad arbetskraft användes inom tullverket, samt för Riksdagen framlägga det förslag, hvartill denna undersökning kunde föranleda.

Ifrågavarande motion, till hvilken utskottet i afseende å motiveringen får hänvisa, tillstyrktes af vederbörande utskott i Andra kammaren och bifölls sedermera af nämnda kammare. Ärendet öfverlämnades därefter till Första kammaren och hänvisades för behandling till dess första tillfälliga utskott.

Beträffande motionen yttrar Andra kammarens utskott följande:

»Uti en inom Andra kammaren af samma motionärer väckt motion (nr 202) har hemställts, att Riksdagen ville afslå Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om uppförande på ordinarie och extra stat af vissa nya tjänster af högre grad äfvensom uppflyttande af en tjänst i högre klass inom tullverket. I stället för anslag till dessa befattningar föreslå motionärerna anvisande af nödigt belopp för inrättande inom

*Andra
kammarens
utskotts
yttrande.*

nämnda verk af erforderligt antal nya tjänstemannabefattningar af lägre grad. Öfver sistnämnda motion har statsutskottet afgifvit yttrande i sitt utlåtande (nr 12), i anledning af Kungl. Maj:ts i punkterna 11 och 27 under sjunde hufvudtiteln af statsverkspropositionen gjorda framställningar angående tullverket jämte i ämnet väckta motioner.

Enligt detta utlåtande har statsutskottet tagit i öfvervägande, om ej någon jämkning i Kungl. Maj:ts förut angifna förslag kunde ske till förmån för ett ökad antal lägre tjänstemän vid tullverkets lokalförvaltning samt kust- och gränsbevakning. Utskottet anför härom vidare (å sid. 8) följande: »Då emellertid utskottet funnit sig vara i saknad af tillräckligt underlag för bedömande af denna fråga, hvarför torde erfordras en noggrann och allsidig utredning, har utskottet icke tilltrött sig böra föreslå en dylik jämkning. Lämpligt synes dock vara, att vid tullverkets lokalförvaltning samt kust- och gränsbevakning tjänstemän i lägre grad användas i större utsträckning än för närvarande är fallet, och har utskottet med afseende härå velat uttala önskvärheten af, att denna fråga göres till föremål för en särskild undersökning, hvars resultat må tjäna till ledning vid framtida förslag om uppförande af nya tjänster vid nämnda lokalförvaltning samt kust- och gränsbevakning.»

Riksdagens båda kamrar hafva sedermera godkänt statsutskottets ofvannämnda utlåtande och sålunda redan i princip uttalat sig för en utredning angående användandet i större utsträckning utaf tjänstemän af lägre grad vid tullverkets lokalförvaltning samt kust- och gränsbevakning.

Enligt utskottets mening torde det emellertid vara lämpligt, att, såsom motionärerna hemställt, den föreslagna undersökningen företages af personer utom tullverket samt att den må afse icke allenast lokalförvaltningen samt kust- och gränsbevakningen utan tullverket i dess helhet.

På grund häraf får utskottet, med tillstyrkande af bifall till ifrågasvarande motion, alltså hemställa, att Andra kammaren för sin del ville besluta, att Riksdagen i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhåller, det Kungl. Maj:t täcktes låta undersöka, huruvida och i hvad mån s. k. öfverqualificerad arbetskraft användes inom tullverket, samt för Riksdagen framlägga det förslag, hvartill denna undersökning kan föranleda.»

Utskottet.

Andra kammarens utskott har, som synes, i sitt utlåtande erinrat om att i väsentlig del samma spörsmål som det i nu förevarande motion berörda redan — ehuru i annat sammanhang — varit föremål för uttalande från Riksdagens sida. Riksdagen har nämligen genom att godkänna det

ofvan anförda, af statsutskottet gjorda yttrandet framhållit önskvärdheten af att frågan om lägre tulltjänstemäns användning vid tullverkets lokalförvaltning samt kust- och gränsbevakning i större utsträckning än för närvarande är fallet, göres till föremål för en särskild undersökning, hvars resultat kunde tjäna till ledning vid framtida förslag om uppförande af nya tjänster vid nämnda lokalförvaltning samt kust- och gränsbevakning. Ehuru motionärernas syfte sålunda i det hufvudsakligaste torde på annan väg hafva ernåtts, har utskottet dock velat yttra följande.

Inom utskottet har framhållits med hänsyn till proportionen mellan antalet tjänstemän af högre grad och motsvarande af lägre grad, att under senare åren någon förskjutning till den förra gruppens förmån ägt rum, men att, enligt framställningar angående tullverkets stat till 1904 och 1910 års Riksdagar, detta förhållande väsentligen haft sin grund däri, att de nya och ökade göromål, som påkallat förstärkningen af tullpersonalen, till öfvervägande del varit af den beskaffenhet, att arbetskraft med *högre* utbildning erfordrats. I detta sammanhang har jämväl påpekats, att härvid influerat dels den af 1904 års Riksdag företagna revisionen af tullverkets stat, hvarigenom ett större antal e. o. kammarskrifvarbefattningar uppförts på ordinarie stat, dels samma års löneroglering, hvarvid ett flertal öfveruppsyningsmans- och uppsyningsmanstjänster, för hvilkas behöriga skötande den högre tjänstemannakompetensen ansågs erforderlig, uppflyttades i den högre tjänstemannagraden. Och har slutligen i detta sammanhang bragts i erinran, att införandet af motorer å kustbevakningspersonalens tjänstefarkoster under de senare åren medfört successiv indragning af ett betydande antal tjänster af lägre grad vid kustbevakningen, och att denna indragning, som varit af synnerlig betydelse vid 1910 års Riksdags revision af tullverkets utgiftsstater, alltjämt fortgår i mån af sagda motordrifts ökade användning vid kustbevakningen.

Inom utskottet har ytterligare framhållits med hänsyn till göromålens fördelning mellan tjänstemän af högre och tjänstemän af lägre grad, att det för tullverket senast utfärdade tjänstgöringsreglementets § 21, som upptager bestämmelser angående tullvaktmästares åliggande och därvid äfven omnämner hans skyldighet att biträda vid varors tullbehandling, erhåller fullständigande genom samma reglementes §§ 48 och 52, hvarest medgifves, att visst tullpliktigt partigods äfvensom tullfria varor må under viss förutsättning kunna tullbehandlas af tjänstemän af lägre grad. I detta sammanhang har jämväl påpekats, att tillämpning af dessa stadganden medför enligt § 20 i tullverkets aflöningsreglemente för sådan tjänstgöring ett särskildt arfvode,

beräknadt efter 100 kronor för år. Dessa erinringar ur gällande reglementen hafva blifvit gjorda i syfte att påvisa lagstiftarens afsikt att inom af förhållandena utstakade gränser befordra göromålets lämpligaste fördelning mellan tullverkets tjänstemän af högre och lägre grad.

Utom nu berörda synpunkter till frågans bedömande har inom utskottet slutligen framhållits, att motionen innehåller äfven andra mera detaljerade uppgifter, hvilka skulle kunna göras till föremål för undersökning och möjligen äfven föranleda fullständigande eller beriktigande. I sådant afseende har påpekats motionens uppgift angående bevakningspersonalens göromål, gränsinspektionerna i Funäsdalen och Medskoggen samt äfven föreståndarskapet å vissa gräns- och tullstationer.

Då utskottet af naturliga skäl likasom jämväl statsutskottet, som vid behandling af sjunde hufvudtiteln vid innevarande års riksdag förehaft alldeles liknande ärende, funnit sig vara i saknad af tillräckligt underlag för ingående uti undersökning af de uppgifter, som från ena eller andra sidan blifvit angående den i motionen förebragta frågan lämnade, kan utskottet sålunda icke på ett slutgiltigt sätt afgöra den större eller mindre riktigheten af dessa uppgifter, hvilket icke heller synes vara behöfligt, då Riksdagen redan biträdt statsutskottets uttalade mening, att en noggrann och allsidig utredning erfordras för närmare undersökning af, huruvida icke inom tullverket tjänstemän i lägre grad kunna användas i större utsträckning än för närvarande är fallet. Visserligen synes motionen likasom också Andra kammarens beslut föreslå en utsträckning af denna undersökning till tullverket i dess helhet, men då i verkligheten motionens framställning endast afhandlar förhållandena vid lokalförvaltningen samt kust- och gränsbevakningen eller med andra ord just de områden, som statsutskottets af Riksdagen godtagna yttrande berör, så anser utskottet motionens syfte redan vara vunnet genom hvad Riksdagen på statsutskottets förslag beslutit.

På grund häraf får utskottet med afstyrkande af bifall till ifrågakörande motion hemställa,

att Första kammaren ej måtte biträda Andra kammarens i ärendet fattade beslut.

Stockholm den 22 april 1912.

På utskottets vägnar:

HUGO HAMMARSKJÖLD.